

DROGENKÄT

En undersökning av elevers tobaks-, alkohol-
och narkotikavanor i Tyresö gymnasium åk 2,
höstterminen 2007, Tyresö kommun.

Innehållsförteckning

Sammanfattning av resultaten _____	2
Bakgrund _____	3
Enkäten _____	3
Syfte _____	3
Metod, genomförande och problem _____	3
Bearbetning och analys _____	4
<i>Svarsfrekvens</i> _____	5
<i>Ålder och ursprungsskola</i> _____	5

Resultat och tabeller

Rökning _____	7
Snus _____	8
Alkohol _____	9
<i>Vanligaste dryckesställen</i> _____	10
<i>Hur eleverna får tag i alkohol</i> _____	11
<i>Privatimporterad alkohol</i> _____	11
<i>Hembränd sprit</i> _____	12
<i>Föräldrars kännedom om elevernas alkoholkonsumtion</i> _____	12
<i>Föräldrars bjudvanor</i> _____	13
Berusningsvanor _____	13
<i>Intensivkonsumtion</i> _____	14
<i>Berusningsfrekvens</i> _____	14
<i>Antal berusningstillfällen</i> _____	15
Läkemedel och alkohol _____	16
Narkotika _____	17
<i>Möjlighet att pröva narkotika</i> _____	17
Sniffning _____	18
Eleverna om droganeundersökningar _____	19

Programresultat

Rökning _____	20
Snus _____	21
Alkohol _____	21
Intensivkonsumtion _____	22
Narkotika _____	22
Sniffning _____	23

Sammanfattning av resultaten

*Resultaten från gymnasieundersökningen 2006 redovisas inom parantes.

Rökning: Andelen rökare har minskat sen förra året med 4 %, från 24 % till 20 %. Det är fortfarande flickorna som står för majoriteten av alla elever som röker, även om andelen flickor som röker har minskat sen förra året, från 37 % till 26 %. Pojkarna ligger på samma nivå som förra året, 18 %.

Snus: Till skillnad från förra årets undersökning har andelen elever som snusar minskat i årets undersökning, från 24 % till 19 %. Det är fortfarande vanligare att pojkar snusar än flickor, men det har skett en minskning bland pojkarna till 24 % (33 %).

Alkohol: Sammanlagt är 75 % (83 %) av eleverna alkoholkonsumenter. Andelen som dricker alkohol en gång/vecka eller oftare har minskat bland båda könen.

55 % (66 %) av de alkoholkonsumerande eleverna har druckit privatimporterad alkohol. Oftast får eleverna tag på denna alkohol genom att de köper den av någon de känner. 22 % (20 %) av eleverna uppger att de druckit hemtillverkad sprit, vanligare bland pojkar än flickor.

Elever som aldrig blir bjudna på alkohol av sina föräldrar har ökat sedan 2006, från 40 % till 47 %, men det är fortfarande en större andel elever som blir bjudna på alkohol av sina föräldrar vid speciella tillfällen.

Berusningsvanor: 53 % av pojkarna och 57 % av flickorna intensivkonsumerar alkohol någon gång per månad eller oftare. Andelen elever som alkoholkonsumerar någon gång per månad eller oftare har minskat från 70 % till 54 %.

Av de alkoholkonsumerande eleverna uppger 55 % av pojkarna och 64 % (59 %) av flickorna att de berusar sig varje gång eller nästan varje gång de dricker alkohol. 14 % (12 %) av pojkarna och 12 % (13 %) av flickorna har varit berusade mer än 51 gånger det senaste året.

Läkemedel och alkohol: 4 % (5 %) av pojkarna och 16 % (17 %) av flickorna uppger att de använt läkemedel i berusningssyfte. Det är främst olika typer av värktabletter som eleverna använt.

Narkotika: Sammanlagt uppger 15 % (17 %) av eleverna att de använt narkotika, vilket är en minskning från tidigare undersökning. Det är flickorna som står för minskningen, från 17 % till 11 %. Andelen pojkar står kvar på 17 %.

Av de eleverna som *inte* använt narkotika svarar 30 % (41 %) av pojkarna och 29 % (43 %) av flickorna att de har haft möjlighet att pröva.

Sniffning: 5 % (7 %) av pojkarna och 7 % (11 %) av flickorna har sniffat. Vanligtvis har bensin, lim och drivgas från sprayburkar använts.

Drogvaneundersökningar: 69 % av eleverna anser att det är bra att vi genomför drogvanundersökningar i skolan. Endast 2 % av eleverna svarar att de inte tycker att det är bra.

Bakgrund

Denna undersökning genomfördes i november 2007 och omfattar samtliga elever i årskurs 2. Liknande undersökningar genomfördes på gymnasiet 2004, 2005 och 2006 av dåvarande elever i årskurs 2.

Resultaten från de tre tidigare undersökningar finns publicerade på Tyresös hemsida – www.tyreso.se/drogforebyggande. Innan dessa drogvaneundersökningar påbörjades hade gymnasieelevernas drogvanor aldrig mätts i Tyresö.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) har sedan 1971 gjort årliga riksrepresentativa undersökningar av skolungdomars alkohol-, narkotika, tobaks- och sniffningsvanor. Dessa undersökningar har i huvudsak rört årskurs 9. Från och med 2004 undersöks även drogvanorna bland eleverna i gymnasiets årskurs 2. Resultaten från dessa riksundersökningar går i vissa delar att jämföra med Tyresös egna mätningar.

Enkäten

Enkäten som används i undersökningen är i stort sett densamma som de tidigare undersökningarna. Men i år har vi valt att genomföra enkäten digitalt, för att underlätta efterarbetet. Enkätens frågor är i huvudsak hämtade från Centrum för Alkohol och Drogprevention (CADP) "Enkel Enkät" och CAN:s riksundersökningar. CAN har gett sitt medgivande till att vi använder oss av frågor från deras formulär.

Syfte

Resultaten från denna undersökning ska jämföras med dem i de två tidigare undersökningarna. Sammantaget ger det en allt säkrare bild om hur alkohol- och drogvanorna i denna åldersgrupp ser ut. Vi kan därmed även få en uppfattning om hur tendenserna i dessa vanor förändras över tid. För att öka kunskapen om ungdomars drogvanor och säkerställa giltigheten i resultaten, krävs att dessa undersökningar fortsätter att genomföras kontinuerligt.

Undersökningarna spelar även en viktig roll i det drogpreventiva arbetet som pågår i Tyresö kommun. Det är angeläget att resultaten sprids och kommer till allmän kännedom, att de används i den dagliga verksamheten och fungerar som underlag och vägledning i de beslut som fattas inom det drogförebyggande området. Men resultaten är samtidigt en färskvara och måste därför följas upp kontinuerligt, inte minst för att få en uppfattning om de förebyggande insatserna som pågår på området i kommunen har någon positiv effekt.

Metod, genomförande och problem

Berörda lärare och mentorer informerades via e-post om undersökningen och hur den skulle gå till. Min uppfattning är att informationen gått fram och att genomförandet av enkäten fungerat bra. Enkäten fylldes i under veckorna 48 och 49.

För resonemang om felkällor och andra metodologiska problem i den här typen av enkätundersökningar se rapport 2004 om drogvanor i åk 2, Tyresö gymnasium.

Det är viktigt att understryka att det bearbetade materialet från denna undersökning, liksom från de tidigare undersökningarna, inte visar någon faktisk verklighet, utan redovisar elevernas uppfattning om sina alkohol- och drogvanor vid den tidpunkt då formuläret fylldes i. Säkerheten ökar förvisso med att vi nu gjort fyra jämförbara mätningar på den aktuella åldersgruppen. Vi kan därmed se tendenser, vilken riktning en variabel har, om konsumtionen

verkar öka eller avta. I de fall där svaren skiljer sig kraftigt åt mellan undersökningarna, kan det ha sin förklaring i att det är fyra olika grupper individer som besvarat enkäten och att vissa vanor och beteenden utvecklas olika i separata åldersgrupper. Det krävs således betydligt fler mätningar för att få en säkrare uppfattning om stabiliteten och giltigheten i dessa förändringar över tid.

Bearbetning och analys

Enkäterna har bearbetats i det webbaserade statistikprogrammet Netigate. Materialet redovisas i huvudsak per fråga och uppdelat på kön i tabellform. Tabellerna visar endast andelen, inte antalet, som svarat i de olika kategorierna, för att få plats med jämförelseandelar från de tidigare undersökningarna. Ur integritetssynpunkt är det inte möjligt att redovisa resultaten för varje klass för sig, då elevunderlaget är för litet. Däremot har materialet även denna gång delats upp utifrån typ av program. Indelningen är gjord efter vad programmen syftar till. Denna indelning skulle kunna göras annorlunda med andra utgångspunkter. Syftet är i första hand att systematisera materialet och göra det möjligt att jämföra skillnader inom hela gruppen elever. Dessa skillnader kan vara till hjälp och fungera vägledande i val av eventuella förebyggande eller andra hälsofrämjande åtgärder.

Det har visat sig i dessa undersökningar att det finns tydliga skillnader i alkohol- och drogvvanor mellan de yrkesförberedande och studieförberedande elevgrupperna. Även om skillnaderna minskat i denna undersökning, är det fortfarande vanligare att elever på de yrkesförberedande programmen röker, snusar, berusningsdricker och använder narkotika i större utsträckning än eleverna på de studieförberedande programmen.

Indelningen är gjord enligt följande:

1. Yrkesförberedande utbildningar med teknisk inriktning: El-, bygg-, och fordonsprogrammet.
2. Yrkesförberedande utbildningar med social-, administrativ-, och serviceinriktning: Handel- och administrations-, barn- och fritids- och mediaprogrammet.
3. Högskoleförberedande utbildningar: Samhälls-, naturvetenskapligt-, tekniskt-, ekonomiskt-, och design och kommunikationsprogrammet.

Till skillnad från förra årets undersökning har IV-programmets elever inte deltagit då de var för få. I slutet av rapporten redovisas resultaten av enkätens huvudfrågor med denna indelning och jämförs med motsvarande resultat från undersökningarna 2005 och 2006.

Svarsfrekvens

Sammanlagt deltog 408 elever i undersökningen. 343 elever besvarade enkäten. Av dessa sorterades 15 enkäter bort då de inte genomfört hela enkäten. Svarsfrekvensen för det materialet uppgår till 80,4 %, vilket är en liten ökning jämfört med förra året då motsvarande resultat var 76,6 %. Andelen pojkar i materialet uppgår till 64 % och andelen flickor till 36 %.

I tabellen nedan redovisas antal elever, antal och andel svar i de respektive programmen.

Program	Antal elever	Antal svar	Procent
Samhälle	91	77	84,6%
Naturvetenskap	29	25	86,2%
Teknik	29	25	86,2%
Design och kommunikation	9	9	100,0%
Estetiska	27	22	81,5%
Ekonomi	54	43	79,6%
Deltotal	239	201	84,1%
Bygg	32	24	75,0%
Fordon	22	16	72,7%
Ei	45	40	88,9%
Deltotal	99	80	80,8%
Handel	35	23	65,7%
Media	15	11	73,3%
Barn och fritid	20	13	65,0%
Deltotal	70	47	67,1%
Total	408	328	80,4%

Ålder och ursprungsskola

Elevernas ålder och ursprungsskola visas i tabellen nedan. Andelsmässigt har eleverna som är 18 år eller äldre minskat sedan förra undersökningen, från 19 % till 10,7 %. Frågan om ursprungsskolan är ställd för att få en uppfattning om hur många elever i materialet som inte bor i kommunen. Den största gruppen är i detta material elever som uppger ursprungsskolan Forellskolan, till skillnad från tidigare år då majoriteten uppgett ursprungsskola i en annan kommun.

Ålder	Antal svar	Procent
15 år	1	0,3%
16 år	25	7,6%
17 år	266	81,3%
18 år eller äldre	35	10,7%
Summa svar	327	

Skola		
	Antal svar	Procent
Dalskolan	48	15%
Forellskolan	73	22%
Kumla skola	42	13%
Strandskolan	19	6%
Tyresö skola	16	5%
Nyboda skola	35	11%
Kunskapsskolan	39	12%
Skola i annan kommun	55	17%
Summa svar	327	

Rökning

Andelen rökare bland ungdomar i allmänhet har minskat stadigt de senaste åren. I CAN:s riksundersökningar av gymnasieelever i åk 2 (2006) rökte ca 36 % av eleverna. I denna undersökning svarar 20 % att de röker regelbundet, vilket är en minskning med 4 % jämfört med mätningen 2006. Flickor röker i större utsträckning än pojkar, såväl i Tyresö som i landet i övrigt. Andelen rökare bland flickor har dock minskat med 9 %, jämfört med förra året.

Sammanlagt

Röker du?	2007	2006	2005
Nej, jag har aldrig rökt	41%	34%	35%
Nej, jag har bara provat	33%	37%	32%
Nej, jag har slutat	6%	5%	7%
Ja, ibland men inte varje dag	12%	13%	17%
Ja, dagligen	8%	11%	9%
Summa svar	327	337	

Pojkar

Röker du?	2007	2006	2005
Nej, jag har aldrig rökt	43%	35%	35%
Nej, jag har bara provat	34%	42%	35%
Nej, jag har slutat	5%	5%	7%
Ja, ibland men inte varje dag	13%	14%	18%
Ja, dagligen	5%	4%	5%
Summa svar	210	218	

Flickor

Röker du?	2007	2006	2005
Nej, jag har aldrig rökt	38%	31%	35%
Nej, jag har bara provat	30%	28%	27%
Nej, jag har slutat	6%	5%	8%
Ja, ibland men inte varje dag	11%	13%	15%
Ja, dagligen	15%	24%	15%
Summa svar	117	119	

Snus

Andelen elever som snusar regelbundet har minskat en aning sedan förra årets undersökning, från 24 % till 19 %. Minskningen gäller både flickor och pojkar, men pojkarna snusar fortfarande i betydligt högre grad än flickor.

Sammanlagt

Snusar du?	2007	2006	2005
Nej, jag har aldrig snusat	51%	43%	45%
Nej, jag har bara provat	26%	31%	33%
Nej, jag har slutat	3%	1%	2%
Ja, ibland men inte dagligen	4%	9%	8%
Ja, dagligen	15%	15%	13%
Summa svar	327	337	

Pojkar

Snusar du?	2007	2006	2005
Nej, jag har aldrig snusat	48%	38%	38%
Nej, jag har bara provat	24%	28%	29%
Nej, jag har slutat	4%	1%	3%
Ja, ibland men inte dagligen	4%	10%	10%
Ja, dagligen	20%	23%	21%
Summa svar	210	218	

Flickor

Snusar du?	2007	2006	2005
Nej, jag har aldrig snusat	58%	53%	54%
Nej, jag har bara provat	31%	37%	37%
Nej, jag har slutat	1%	1%	1%
Ja, ibland men inte dagligen	4%	8%	6%
Ja, dagligen	6%	2%	3%
Summa svar	117	119	

Alkohol

I denna undersökning, liksom i de två tidigare, kategoriseras man som alkoholkonsument om man själv anser att man är det, dvs. att man svarat att man dricker alkohol regelbundet. Vi har således inte tagit hänsyn till eller fastslagit att en viss konsumtionsmängd skiljer de som kategoriseras som alkoholkonsumenter från dem som inte är det.

Andelen elever som är alkoholkonsumenter är relativt konstant genom åren. Men i denna undersökning är det 75 % av eleverna som uppger att de dricker alkohol regelbundet. Förra året var motsvarande 83 %, vilket innebär att andelen alkoholkonsumenter har minskat till i år. Även de som dricker ofta, en gång per vecka eller oftare, ligger på samma nivå som i de tidigare undersökningarna.

Vissa skillnader finns mellan könen. Flickor är alkoholkonsumenter i något högre grad än pojkar men bland flickorna har andelen alkoholkonsumenter minskat något sedan förra årets mätning. Till skillnad från föregående undersökningar dricker pojkarna andelsmässigt oftare än flickorna enligt årets undersökning. I år har 21 % av pojkarna uppgett att de dricker alkohol en gång/vecka eller oftare, medan motsvarande resultat bland flickorna är 20 %.

Sammanlagt

Har du druckit alkohol (folköl, starköl, starkcider, vin, sprit, m.m.) det senaste halvåret?			
	2007	2006	2005
Nej, jag dricker inte alkohol	15%	9%	8%
Nej, jag har bara smakat	10%	8%	10%
Ja, men bara några enstaka gånger	28%	21%	23%
Ja, minst en gång per månad men inte varje vecka	26%	38%	34%
Ja, en gång per vecka	16%	17%	17%
Ja, 2 gånger i veckan eller oftare	5%	7%	8%
Andel alk.konsumenter	75%	83%	82%
Summa svar	325	337	

Pojkar

Har du druckit alkohol (folköl, starköl, starkcider, vin, sprit, m.m) det senaste halvåret?			
	2007	2006	2005
Nej, jag dricker inte alkohol	16%	10%	8%
Nej, jag har bara smakat	11%	9%	10%
Ja, men bara några enstaka gånger	27%	20%	19%
Ja, minst en gång per månad men inte varje vecka	24%	39%	38%
Ja, en gång per vecka	15%	15%	18%
Ja, 2 gånger i veckan eller oftare	6%	7%	7%
Andel alk.konsumenter	72%	81%	82%
Summa svar	210	218	

Flickor

Har du druckit alkohol (folköl, starköl, starkcider, vin, sprit, m.m) det senaste halvåret?			
	2007	2006	2005
Nej, jag dricker inte alkohol	12%	8%	8%
Nej, jag har bara smakat	8%	8%	11%
Ja, men bara några enstaka gånger	29%	22%	29%
Ja, minst en gång per månad men inte varje vecka	30%	36%	27%
Ja, en gång per vecka	17%	19%	16%
Ja, 2 gånger i veckan eller oftare	3%	7%	8%
Andel alk.konsumenter	79%	84%	80%
Summa svar	116	119	

Var dricker eleverna alkohol

Eleverna dricker framför allt alkohol hemma eller hos kompisar när det inte finns någon vuxen närvarande. Det är samma mönster som de tidigare undersökningarna. Var man föredrar att dricka alkohol skiljer sig något mellan könen – pojkarna dricker i större utsträckning utomhus, medan flickorna föredrar att vara på annan plats eller på restaurant/pub/diskotek.

Andel total 2007, andel pojkar och flickor 2007, andel total 2006, andel total 2005

Var dricker du oftast alkohol?	2007	Pojkar	Flickor	2006	2005
Hemma tillsammans med pappa och/eller mamma	2%	3%	1%	4%	7%
Hemma eller hos kompisar när det finns vuxna hemma	5%	8%	1%	10%	10%
Hemma eller hos kompisar när det inte finns vuxna hemma	66%	58%	80%	72%	77%
På restaurant/pub/diskotek	8%	8%	8%	17%	16%
Utomhus	5%	8%	0%	14%	9%
Annan plats	13%	16%	10%	9%	11%
Summa svar	245	153	92		
Ej svar	98	57	25		

Hur får eleverna tag på alkohol

Det är i huvudsak genom någon de känner som eleverna får tag på alkohol. Även i denna fråga upprepas mönstret från tidigare undersökningar. Flickorna får i huvudsak tag på alkohol på detta sätt, medan pojkarna också får tag på alkohol ”på annat sätt”. Denna svarskategori rymmer troligtvis illegal hantering av alkohol som inhandlats utomlands och hembränd alkohol.

Andel total 2007, andel pojkar och flickor 2007, andel total 2006, andel total 2005

Hur får du vanligtvis tag på alkohol?	2007	Pojkar	Flickor	2006	2005
Köper själv i livsmedelsaffär (folköl)	0,4%	1%	0%	3%	1%
Köper själv på systembolaget	1,2%	1%	1%	1%	2%
Genom att bekanta/kompisar/syskon köper ut åt mig	67,8%	60%	80%	76%	74%
Genom att någon okänd köper ut åt mig	7,3%	8%	5%	5%	i.u
Genom att föräldrarna köper ut åt mig	1,6%	2%	1%	4%	6%
Tar hemma utan att föräldrarna vet om det	1,6%	3%	0%	1%	3%
På annat sätt	20,0%	25%	12%	19%	28%
Summa svar	245	153	92		
Ej svar	98	57	25		

Konsumtion och åtkomst av privatimporterad alkohol

Av de alkoholkonsumerande eleverna har 55 % druckit s.k. privatimporterad alkohol. Det är minskning från förra årets mätning. Det är något vanligare bland flickorna att konsumera denna typ av alkohol, vilket det inte var i förra årets mätning då det var vanligare bland pojkarna.

Andel total 2007, andel pojkar och flickor 2007, andel total 2006

Har du någon gång under det senaste halvåret druckit alkohol som ursprungligen inhandlats i utlandet?	2007	Pojkar	Flickor	2006
Nej	28%	27%	30%	28%
Ja, en gång	7%	5%	12%	13%
Ja, 2-4 gånger	22%	20%	25%	19%
Ja, 5-10 gånger	12%	14%	9%	15%
Ja, mer än 11 gånger	14%	16%	10%	19%
Vet inte	16%	17%	15%	6%
Summa svar	246	153	93	
Ej svar	97	57	24	

Majoriteten av eleverna uppger att de köper privatimporterad alkohol av någon de känner. Det är ingen större skillnad från förra årets undersökning. En stor andel elever har även svarat att de blivit bjudna av kamrater.

Andel total 2007, andel pojkar och flickor 2007, andel total 2006

Hur får du tag på alkoholen som ursprungligen inhandlats utomlands?				
	2007	Pojkar	Flickor	2006
Köpt själv under utlandsbesök	22%	19%	28%	23%
Köpt i Sverige av någon jag känner	60%	59%	60%	55%
Köpt i Sverige av någon okänd	32%	35%	28%	35%
Blivit bjuden av kamrater	49%	43%	58%	30%
Annat sätt	11%	15%	5%	7%
Summa svar	176	111	65	
Ej svar	167	99	52	

Hembränd sprit

22 % av de alkoholkonsumerande eleverna uppger att de druckit hembränd sprit det senaste halvåret. Det är en ökning med 2 % från förra årets undersökning. Man kan även i årets undersökning se att den hembrända spriten spelar en mindre roll för eleverna, vilket med stor säkerhet är ett resultat av att tillgången på privatimporterad alkohol ökar.

Andel total 2007, andel pojkar och flickor 2007, andel total 2006, andel total 2005

Har du någon gång under senaste halvåret druckit hemtillverkad sprit, så kallat "hembränt"?					
	2007	Pojkar	Flickor	2006	2005
Nej, jag har inte druckit hembränt det senaste halvåret	78%	74%	85%	80%	73%
Ja, en gång	11%	13%	6%	11%	13%
Ja, 2-4 gånger	8%	10%	5%	7%	9%
Ja, 5-10 gånger	1%	1%	1%	1%	2%
Ja, mer än 11 gånger	2%	3%	2%	1%	3%
Summa svar	246	153	93		
Ej svar	97	57	24		

Föräldrars kännedom om elevernas alkoholkonsumtion

En övervägande majoritet av föräldrarna känner till att deras ungdomar dricker alkohol regelbundet. 30 % av eleverna uppger att deras föräldrar känner till nästan allt om deras dryckesvanor. 14 % av föräldrarna känner inte till att de dricker alkohol, enligt eleverna själva, vilket är en ökning från tidigare mätningar.

Andel total 2007, andel pojkar och flickor 2007, andel total 2006, andel total 2005

Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?					
	2007	Pojkar	Flickor	2006	2005
Nej, de känner inte till	14%	14%	15%	9%	15%
Ja, de känner till en del av det jag dricker	45%	42%	50%	45%	42%
Ja, de känner till nästan allt jag dricker	30%	32%	27%	35%	36%
Vet inte	10%	12%	8%	10%	7%
Summa svar	245	153	92		
Ej svar	98	57	25		

Föräldrars bjudvanor

Sedan hösten 2005 genomförs årligen ett program på Tyresö gymnasium, som syftar till att tydliggöra föräldrars attityd och den roll dessa spelar för deras ungdomars alkoholvanor. Ett viktigt budskap i denna information är att visa på det forskningsstödda sambandet att restriktiva föräldrars ungdomar dricker betydligt mindre, berusar sig mer sällan och begår normbrott i mindre utsträckning, än tillåtande föräldrars ungdomar. En del i det resonemanget går ut på att inte bjuda minderåriga på alkohol i hemmet. Frågan om föräldrars bjudvanor kom med i 2005 års undersökning, för att dels ta reda på hur pass vanligt hemmabjudande är, dels följa beteendet över tid och se om kommunens information har effekt.

I denna undersökning är det 47 % av eleverna som uppger att de aldrig blir bjudna på alkohol i hemmet, 2006 var motsvarande resultat 40 %. Merparten av dem som blir bjudna på alkohol i hemmet, blir det vid enstaka tillfällen. Endast en mindre andel svarar att det sker regelbundet.

Andel total 2007, andel pojkar och flickor 2007, andel total 2006

Händer det att du blir bjuden på alkohol i hemmet av dina föräldrar?				
	2007	Pojkar	Flickor	2006
Nej	47%	47%	47%	40%
Ja, det händer vid speciella tillfällen	48%	47%	50%	57%
Ja, det sker regelbundet	5%	6%	3%	3%
Summa svar	244	152	92	
Ej svar	99	58	25	

BERUSNINGSVANOR

Frågorna i denna del syftar till att ge en allmän bild av elevernas berusningsvanor. Frågorna rör frekvens av intensivkonsumtion, hur ofta individen känner sig berusad då hon dricker alkohol, antal berusningstillfällen det gångna året och ålder vid berusningsdebut.

Intensivkonsumtion

Intensivkonsumtion är ett vedertaget mått för att mäta problematiskt drickande. Det innebär att man vid ett och samma tillfälle dricker minst motsvarande 18 cl sprit eller en hel flaska vin, eller fyra stora flaskor/burkar starkcider/alkoläsk, eller fyra stora flaskor/burkar starköl eller sex stora flaskor/burkar folköl.

Av de alkoholkonsumerande eleverna intensivkonsumerar 54 % en gång per månad eller oftare. Det är en rejäl minskning med 16 % sedan förra årets mätning. Däremot har andelen elever som svarar att de intensivkonsumerar någon gång per vecka ökat med 1 %.

Materialet uppdelat på kön visar på att en andelsminskning av dem som intensivkonsumerar en gång per månad eller oftare skett både bland pojkar och flickor sedan förra mätningen. Andelen elever som uppger att de intensivkonsumerar någon gång per vecka har minskat bland pojkarna, men ökat bland flickorna.

Andel total 2007, 2006 och 2005

Hur ofta dricker du, vid ett och samma tillfälle, alkohol motsvarande minst: 18 cl sprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin, eller fyra stora flaskor starkcider/alkoläsk, eller fyra burkar starköl, eller sex burkar folköl?			
	2007	2006	2005
Aldrig	11%	7%	9%
Ytterst sällan	17%	11%	12%
Någon gång per halvår*	17%	12%	12%
Någon gång i månaden	22%	37%	29%
Ett par gånger i månaden	19%	21%	20%
Någon gång i veckan	13%	12%	17%
Summa svar	246		
Ej svar	97		

*2006, 2005 års undersökning frågade man per år.

Andel pojkar 2007, 2006, 2005, andel flickor 2007, 2006, 2005

Hur ofta dricker du, vid ett och samma tillfälle, alkohol motsvarande minst: 18 cl sprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin, eller fyra stora flaskor starkcider/alkoläsk, eller fyra burkar starköl, eller sex burkar folköl?						
	Pojkar	2006	2005	Flickor	2006	2005
Aldrig	12%	6%	8%	10%	8%	10%
Ytterst sällan	16%	10%	10%	19%	12%	15%
Någon gång per halvår	18%	10%	10%	14%	15%	15%
Någon gång i månaden	21%	38%	32%	25%	35%	25%
Ett par gånger i månaden	20%	22%	22%	18%	19%	18%
Någon gång i veckan	12%	13%	17%	14%	11%	18%
Summa svar	153			93		
Ej svar	57			24		

Berusningsfrekvens

Andelen alkoholkonsumerande elever som uppger att de berusar sig varje gång eller nästan varje gång har ökat till 59 % i denna mätning, jämfört med 57 % förra året.

Materialet uppdelat på kön visar att det skett en minskning andelsmässigt när det gäller om de berusar sig varje gång de dricker alkohol, från 24 % till 14 % för pojkarna och 21 % till 18 % för flickorna.

Andel total 2007, 2006, 2005

Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?			
	2007	2006	2005
Aldrig	7%	4%	3%
Sällan	13%	12%	11%
Någon gång ibland	22%	27%	18%
Nästan varje gång	43%	34%	41%
Varje gång	16%	23%	26%
Summa svar	246		
Ej svar	97		

Andel pojkar 2007 och 2006, andel flickor 2007 och 2006

Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?				
	Pojkar	2006	Flickor	2006
Aldrig	7%	4%	6%	3%
Sällan	15%	11%	11%	13%
Någon gång ibland	24%	29%	18%	25%
Nästan varje gång	41%	31%	46%	38%
Varje gång	14%	24%	18%	21%
Summa svar	153		93	
Ej svar	57		24	

Antal berusningstillfällen

Av de alkoholkonsumerande eleverna uppger 47 % att de varit berusade 11 gånger eller mer det gångna året. Det är en minskning med 6 % jämfört med 2006.

Materialet uppdelat på kön visar att både pojkar och flickor dricker sig berusade i mindre utsträckning nu sen förra undersökningen. Främst gäller det kategorin 11-20 gånger, där det har minskat från 24 % till 17 % bland pojkarna och 27 % till 24 % bland flickorna, från undersökningen 2006.

Andel total 2007, 2006, 2005

Hur många gånger har du varit berusad det senaste året?			
	2007	2006	2005
Ingen gång	10%	7%	7%
1 gång	8%	5%	7%
2-4 gånger	16%	13%	14%
5-10 gånger	19%	21%	18%
11-20 gånger	20%	25%	24%
21-50 gånger	14%	16%	21%
Mer än 51 gånger	13%	12%	19%
Summa svar	246		
Ej svar	97		

Andel pojkar 2007 och 2006, andel flickor 2007 och 2006

Hur många gånger har du varit berusad det senaste året?				
	Pojkar	2006	Flickor	2006
Ingen gång	10%	7%	9%	6%
1 gång	8%	5%	6%	7%
2-4 gånger	18%	12%	14%	15%
5-10 gånger	17%	22%	23%	18%
11-20 gånger	17%	24%	24%	27%
21-50 gånger	15%	18%	13%	14%
Mer än 51 gånger	14%	12%	12%	13%
Summa svar	153		93	
Ej svar	57		24	

LÄKEMEDEL OCH ALKOHOL

Användandet av läkemedel i berusningssyfte har ökat sedan förra året, från 8 % till 10 %. Majoriteten använder sig av värktabletter men ”annat” har ökat sedan förra mätningen.

Det har blivit en minskning bland både flickor och pojkar gällande detta. 16 % av flickorna uppger att de använt läkemedel i berusningssyfte, vilket är ungefär densamma andelen från förra mätningen. Bland pojkarna ligger andelen på samma sen förra året, vilket är 5 %. Det är flickorna som står för majoriteten av användandet av läkemedel i berusningssyfte och det gäller då främst värktabletter i samband med alkohol.

Andel total 2007, 2006 och 2005

Har du använt läkemedel tillsammans med eller utan alkohol i berusningssyfte?			
	2007	2006	2005
Nej	92%	92%	87%
Ja, värktabletter	7%	7%	10%
Ja, sömn- eller lugnande tabletter	1%	1%	3%
Ja, annat	2%	0%	0%
Summa svar	323		
Ej svar	20		

Andel pojkar 2007 och 2006, andel flickor 2007 och 2006

Har du använt läkemedel tillsammans med eller utan alkohol i berusningssyfte?				
	Pojkar	2006	Flickor	2006
Nej	95%	95%	87%	83%
Ja, värktabletter	3%	4%	13%	14%
Ja, sömn- eller lugnande tabletter	1%	1%	1%	3%
Ja, annat	1%	0%	2%	0%
Summa svar	209		114	
Ej svar	1		3	

NARKOTIKA

Användandet av narkotika har minskat stegvis sen 2005, och i år uppger 15 % att de någon gång har använt narkotika. I år har andelen flickor som använt narkotika minskat från 17 % till 11 %, medan pojkarna står kvar på 17 %.

Liksom i de tidigare undersökningarna är cannabis den absolut vanligaste narkotikan som eleverna använt. Det uppger 85 % i denna undersökning, som dock är en minskning från förra årets mätning. Annan typ av narkotika förekommer i betydligt mindre utsträckning: 12 % har använt ecstasy, 12 % kokain.

När det gäller användningsfrekvensen av cannabis uppger 25 % att de använt det en gång, 33 % 2-4 gånger och 12 % har använt cannabis mer än 5 gånger.

Majoriteten av dem som använt narkotika, 71 %, har fått tag på den genom att de blivit bjudna av kamrater. Detta är en ökning från förra året med 3 %. Cirka 29 % uppger att de köpt narkotika av kamrater och ca 19 % från någon de känner.

Andel total 2007, 2006, 2005

Har du någon gång använt narkotika? (Med narkotika avses t.ex. hasch, marijuana, amfetamin, ecstasy, LSD, kokain, heroin, GHB)			
	2007	2006	2005
Nej	85%	83%	80%
Ja	15%	17%	20%
Summa svar	323		

Andel pojkar 2007 och 2006, andel flickor 2007 och 2006

Har du någon gång använt narkotika? (Med narkotika avses t.ex. hasch, marijuana, amfetamin, ecstasy, LSD, kokain, heroin, GHB)				
	Pojkar	2006	Flickor	2006
Nej	83%	83%	89%	83%
Ja	17%	17%	11%	17%
Summa svar	209		114	

Möjlighet att pröva narkotika

Denna fråga syftar till att få en uppfattning om hur vanligt det är med narkotika i ungdomarnas livsmiljö. Frågan omfattar endast de elever som *inte* använt narkotika.

Andelen elever som uppger att de haft möjlighet att pröva narkotika har minskat sen förra mätningen från 42 % till 30 %. Och det är 62 % som har uppgett att de aldrig har haft möjlighet att pröva narkotika.

Det har minskat kraftigt bland båda könen i frågan om möjlighet till att pröva narkotika. 30 % av pojkarna uppger att de har haft möjlighet och 29 % av flickorna har uppgett detsamma.

Andel total 2007, 2006 och 2005

Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?			
	2007	2006	2005
Nej	62%	50%	46%
Ja	30%	42%	42%
Vet inte	8%	8%	12%
Summa svar	275		
Ej svar	68		

Andel pojkar 2007 och 2006, andel flickor 2007 och 2006

Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?				
	Pojkar	2006	Flickor	2006
Nej	61%	50%	64%	52%
Ja	30%	41%	29%	43%
Vet inte	9%	9%	7%	5%
Summa svar	174		101	
Ej svar	36		16	

SNIFFNING

Andelen elever som uppger att de någon gång sniffat har varit stabil över de senaste tre åren. I denna undersökning uppger 6,8 % att de sniffat, medan det 2006 och 2005 var ca 10 %. Så det har skett en minskning. Merparten av dem som sniffat har gjort det en gång eller några enstaka gånger.

Materialet uppdelat på kön visar att andel flickor som uppger att de sniffat har minskat med 2 % sedan förra mätningen. Bland pojkarna har det även där minskat från 7 % till 4 %.

Det vanligaste medel som eleverna uppger att de sniffat är klister, lim och drivgas från sprayburkar. 52 % uppger dock att det är "annat" som de har sniffat.

Andel total 2007, 2006 och 2005

Har du sniffat någon gång?			
	2007	2006	2005
Nej, ingen gång	93,2%	91%	90%
Ja, 1 gång	3,1%	3%	5%
Ja, 2-4 gånger	1,9%	4%	3%
Ja, 5-10 gånger	0,6%	1%	0%
Ja, 11-20 gånger	0,3%	1%	1%
Ja, mer än 21 gånger	0,9%	0%	2%
Summa svar	324		

Andel pojkar 2007 och 2006, andel flickor 2007 och 2006

Har du sniffat någon gång?	Pojkar	2006	Flickor	2006
Nej, ingen gång	93%	93%	93%	89%
Ja, 1 gång	2%	3%	4%	3%
Ja, 2-4 gånger	2%	3%	1%	4%
Ja, 5-10 gånger	0%	0%	1%	3%
Ja, 11-20 gånger	0%	1%	0%	1%
Ja, mer än 21 gånger	1%	0%	1%	0%
Summa svar	209		115	

ELEVERNAS UPPFATTNINGAR OM DROGVANEUNDERSÖKNINGAR

Tanken med denna fråga är att få en uppfattning om vad eleverna tycker om att behöva fylla i enkäter av det här slaget. Eleverna förväntas att delta i olika typer av enkätundersökningar och det kan finnas en risk att man drabbas av enkättrötthet och helt enkelt inte orkar svara seriöst på frågorna. Det påverka naturligtvis resultatet vad eleven anser om de frågor som ska besvaras och de rimligen är mindre benägna att lämna riktiga svar om de anser att undersökningen är onödig, dålig eller ogillas av något annat skäl.

Majoriteten av eleverna anser att det är bra att drogvaneundersökningar genomförs i bl. a gymnasiet, 69 % svarar det. Endast 2 % av eleverna har uppgivit att de inte tycker det är bra att detta görs, 14 % är neutrala.

Antal svar, andel totalt

Vad tycker du om att Tyresö kommun genomför drogvaneundersökningar i årskurs 2 på Tyresö gymnasium?		
	Antal svar	Procent
Bra	223	69%
Varken bra eller dåligt	49	15%
Inte bra	5	2%
Ingen uppfattning	46	14%
Summa svar	323	
Ej svar	20	

PROGRAMRESULTAT

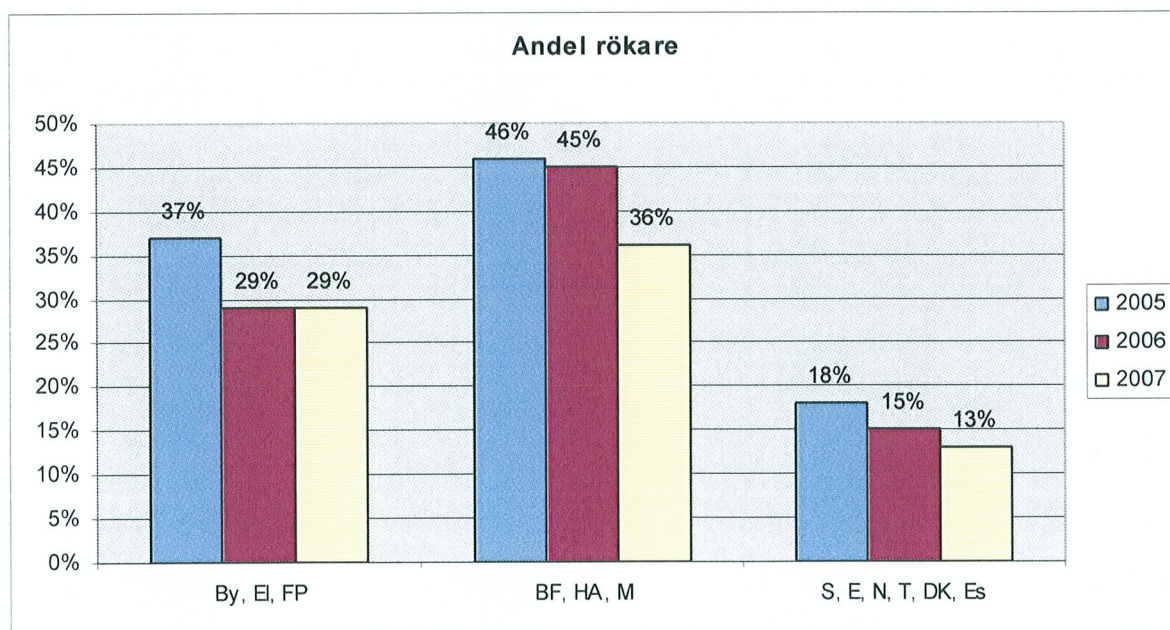
Nedan presenteras resultat från enkätens huvudfrågor med en indelning av programmen efter deras karaktär. Resultaten i denna del visas i stapeldiagramform och jämförs gruppvis med 2005- och 2006-undersökningen. Programmen har delats in i tre grupper:

1. Yrkesförberedande utbildningar med teknisk inriktning: El-, bygg-, och fordonsprogrammet. Sammanlagt 80 elever (By, El, FP)
2. Yrkesförberedande utbildningar med social-, administrativ-, och serviceinriktning: Handel- och administrations-, barn- och fritids- och medieprogrammet. Sammanlagt 47 elever (BF, HA, M)
3. Högskoleförberedande utbildningar: Samhälls-, naturvetenskapligt-, tekniskt-, ekonomiskt-, och design och kommunikationsprogrammet. Sammanlagt 201 elever (S, E, N, T, DK, Es)

Liksom i de tidigare undersökningarna bör hänsyn tas till att grupperna är olika stora. Syftet med denna gruppindelning är att få en överblick och samtidigt kunna urskilja mönster i materialet, snarare än att peka på faktiska skillnader dessa grupper emellan. Grupp 1 och 2 är detsamma som i de tidigare undersökningarna förutom att i grupp 2 har vi tagit bort IV-programmet som inte har deltagit i undersökningen i år. I grupp 3 har estetiska programmet lagts till, vilka inte var med i 2006 undersökning.

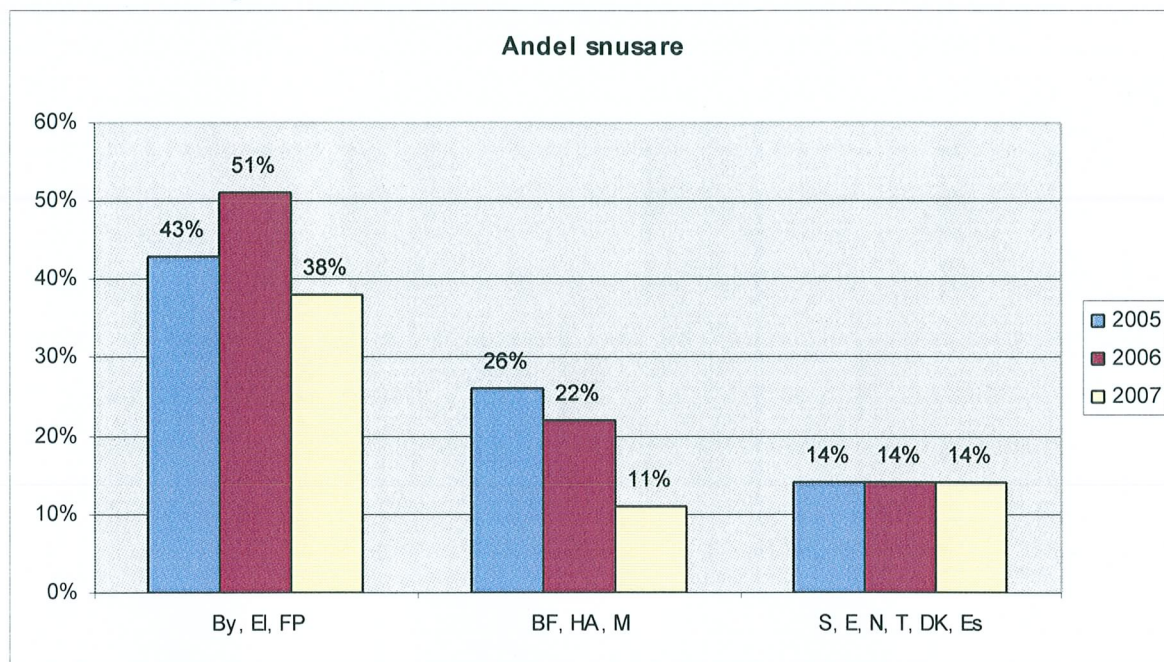
Rökning

Diagrammet visar det sammanlagda värdet av dem som röker dagligen och de som uppgivit att de röker ibland. Andelen rökare minskar i samtliga grupper. Men det är fortfarande betydligt vanligare att man röker i de yrkesförberedande programmen och i synnerhet i dem som domineras av flickor.

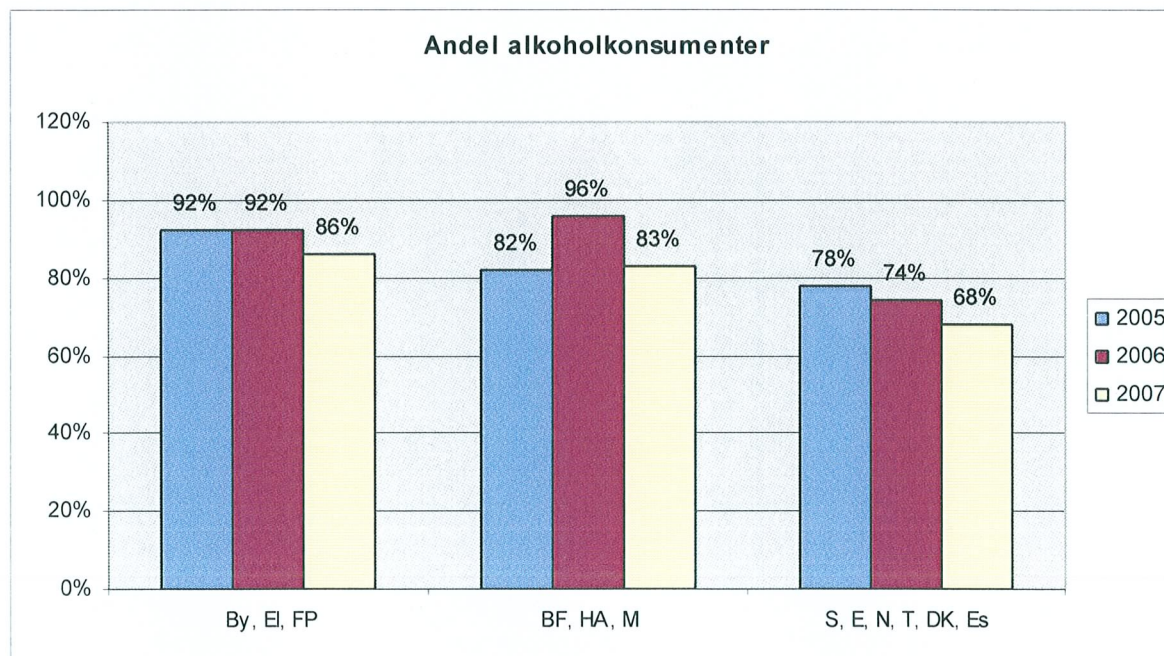
Snus

Även här visar diagrammet det sammanlagda värdet av dem som snusar ibland och de som gör det dagligen. Andelen snusare har minskat kraftig i grupp 1 och 2, medan grupp 3 ligger på samma nivå som tidigare år. Det är i de pojkdominerande yrkesprogrammen som snusandet är vanligast förekommande.

Alkohol

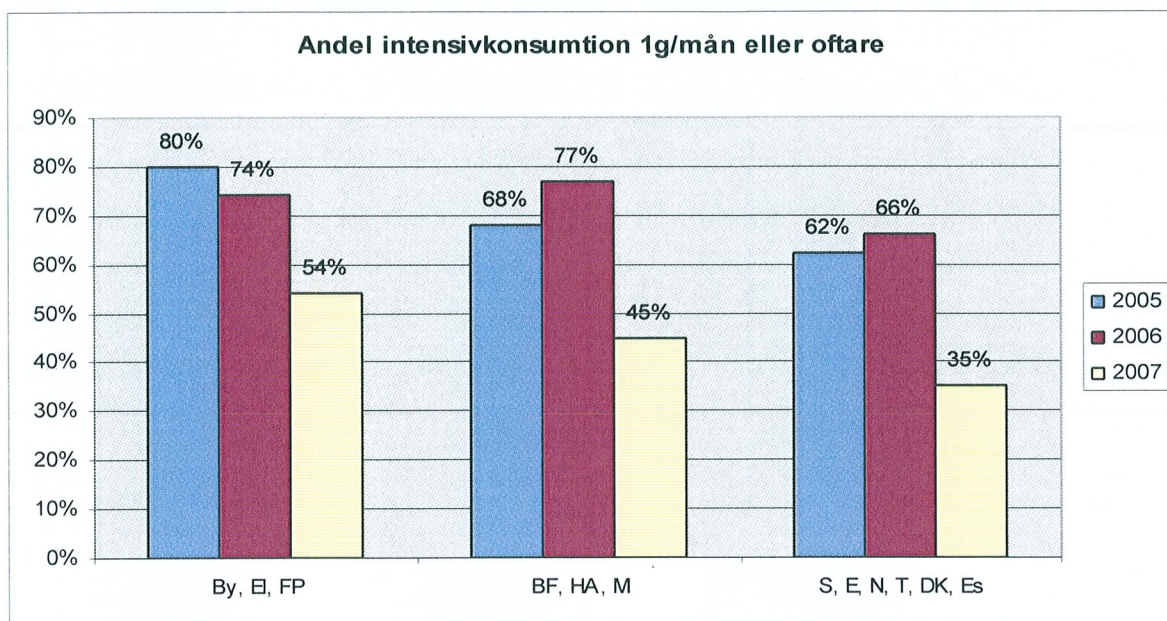
Diagrammet omfattar samtliga elever som uppgivit att de är alkoholkonsumenter, dvs. de som dricker alkohol regelbundet. Andelen alkoholkonsumenter på de studieförberedande programmen minskar stegvis. Det har skett en minskning i samtliga tre grupper.

Intensivkonsumtion

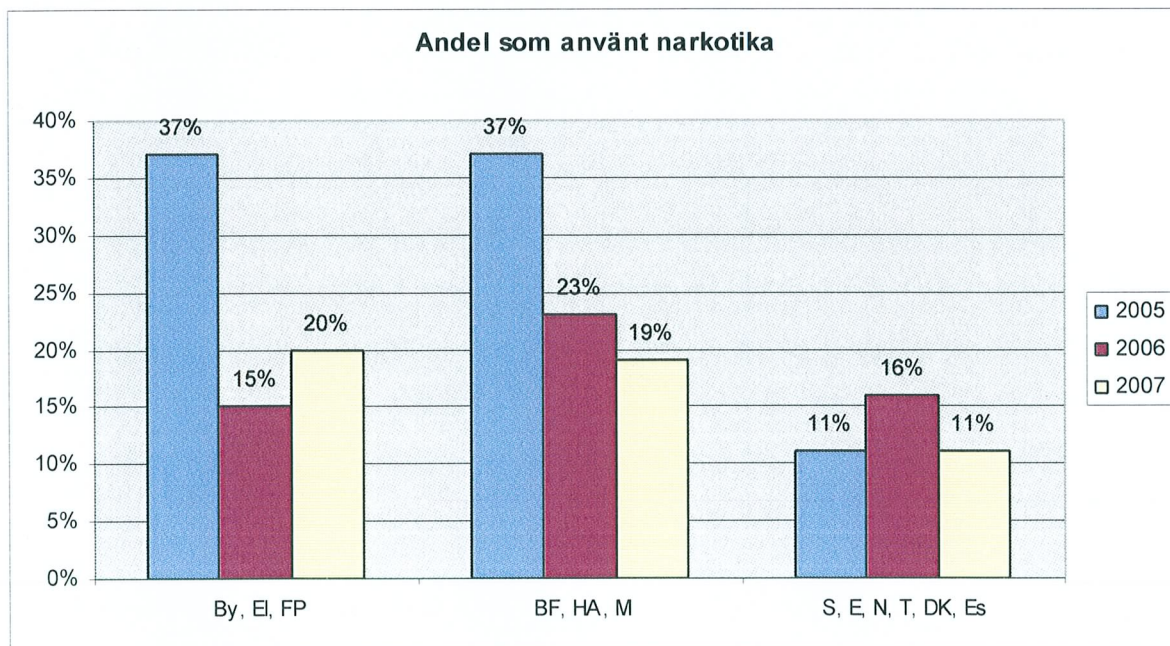
Intensivkonsumtion är ett vedertaget mått på berusningsdrickande och innebär att man vid ett och samma tillfälle dricker viss mängd alkohol som motsvarar minst 18 cl sprit.

Diagrammet beskriver de som intensivkonsumerar alkohol 1 g/mån eller oftare. I alla tre grupper har intensivkonsumerande ungdomar minskat kraftigt sedan förra mätningen.

Narkotika

Andelen elever som någon gång använt narkotika har minskat i grupp 2 och 3, medan det har ökat i grupp 1 från 15 % till 20 %.

Sniffning

Andelen elever som sniffat har minskat i grupperna 2 och 3, medan det står still i grupp 1. det är fortfarande betydligt vanligare att man har erfarenhet av sniffning i de yrkesförebredande utbildningarna.

